

FYLKESMANNEN I OPPLAND
MILJØVERNAVDDELINGEN

Rapport nr. 13/89

**FOKSTUMYRA NATURRESERVAT
FUGLEREGISTRERINGER 1988**

Resultater fra feltarbeidet sommeren 1988

Utarbeidet av Thor Østbye

Lillehammer, mars 1989

FORORD

Denne rapporten omhandler ornitologiske registreringer i juni 1988 fra Fokstymyra naturreservat og nærliggende områder.

Registreringsarbeidet er en oppfølging av de undersøkelserne som ble foretatt av fugl og vegetasjon sommeren 1986 og 1987. Registreringer av fuglelivet over flere år vil gi et bedre estimat av fuglebestanden ved at tilfeldige variasjoner får mindre betydning for resultatene. Dessuten vil en kunne se hvilken betydning f.eks. variasjonen i smågnagerbestanden har for bestanden av de ulike fugleartene.

Samtidig med fugleregistreringene ble det utført vanlig oppsynsvirksomhet innenfor naturreservatet og omkringliggende områder. Det er utarbeidet egen rapport for denne virksomheten.

Registreringsarbeidet og rapporten er gjort av Thor Østbye på oppdrag fra fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Forfatteren står ansvarlig for faglig innhold og vurderinger.

Torstein Wangensteen
fylkesmiljøvernsjef

Kolbjørn Hoff
friluft- og naturvernkonsulent

I N N H O L D S F O R T E G N E L S E

<u>Seksjon</u>	<u>Side</u>
1. SAMMENDRAG	1
2. INNLEDNING	3
3. METODER	4
4. RESULTATER	8
5. ARTSLISTE FOR FOKSTUMYRA	22
6. ARTSKOMMENTARER	25
7. KONKLUSJON	32
8. LITTERATUR	35

1. SAMMENDRAG

Feltarbeidet ble utført i perioden 1.6.-16.6.88.

Registreringsområdet utgjorde samme avgrensede areal mellom Nordsætrane og Vålåsjøen som de to foregående åra. Totalt dekker arealet ca. 20 km², innbefattet Fokstumyra naturreservat på 7850 da.

Været i registreringsperioden var meget bra, med klart varmt vær og lite vind.

Fugleregistreringene ble kombinert med oppsynsarbeid på Fokstumyra, i Joramo bygdealmemming og i Dovre statsalmemming.

To linjeflater ble taksert i biotopene myr/vierkratt og blåbær-fjellbjørkeskog. Begge flatene ble også registrert i 1986 og 1987. Linjetakseringer ble utført i biotopene, vierkratt, åpen myr, blåbær-fjellbjørkeskog og blåbær-blålynghei.

Vannfugl ble registrert med 2-5 linjetakseringer i myr og 5-10 punktakseringer langs åpne vannspeil. Dobbeltbekkasin og jordugle ble linjetaksert i hele registreringsområdet og mellom Nysætra og Gardsendenmyrene. Småspove ble taksert både i registreringsområdet og i heilandskapet rundt Nysætra.

I biotopen myr/vierkratt dominerte samme arter, løvsanger, sivspurv, blåstrupe, og artsinnventaret av spurvefugl var det samme som foregående år, med unntak av tornsanger som hekket i 1986. Tettheten på 345 terr./km² fordelt på 8 arter var høyere enn for fjoråret, men lavere enn for 1986.

Fjellbjørkeskogen hadde samme artsdominans av løvsanger og bjørkefink, men lavere tetthet på 294 terr./km² fordelt på færre arter (6) enn foregående år.

I heilandskapet som i myr-vierområdene ble det registrert oppgang i fuglebestandene fra fjoråret, men fremdeles lavere bestandstall enn for 1986. Heipiplerke, løvsanger og blåstrupe var dominerende arter i biotopen.

Vannfugl ble registrert med flere arter, men samme antall hekkende arter som i 1986 og 1987. 33 arter ble observert, hvorav 19 med hekkestatus, 1 lom, 6 andefugler, 1 tranefugl, 10 vadefugler og 1 måkefugl. Hekkebestanden på 182-210 par var omtrent som i 1986 eller litt høyere. Enkeltbekkasin, trolig den vanligste vaderarten i området, er ikke medregnet. For lom og ender har det bare vært små bestandsendringer gjennom treårsperioden. Verdt er å bemerke en liten økning av stjertand og brunnakke og sannsynlig hekking av bergand i år. Antall hekkende par av trane har økt fra 2 til 3 par. Rødstilk, grønnstilk, gluttsnipe og antall hekkende brushøns, hadde omlag samme hekkebestand, mens heilo hadde en liten økning og svømmesnipe hadde en nesten dobling av bestanden fra 1986. Vipe og småspove er i stadig tilbakegang, mens antall brushaner har vært i markert tilbakegang i treårsperioden, fra 26 til 9 hanner. Dobbeltbekkasin ble i år registrert like utenfor registreringsområdet. Fiskemåke med 9 par er i stadig ekspansjon.

Generelt økte mange spurvefugler sine bestander fra 1987, men uten å komme opp på nivået for 1986. Det er en mulig tilbakegang for sivspurv og bjørkefink i 3-års perioden. Lappspurv, med kun 4 par, er i ferd med å bli borte som hekkefugl på myra.

Et godt smågnagerår resulterte i 9 observerte rovfuglarter, hvorav 4 arter hekket, fjellvåk 1 par, myrhauk 3 par, dvergfalk 3-4 par og jordugle 13 par.

Det ble observert flere arter (76) og hekkende arter (51) i år i forhold til de to foregående åra. Dette kan bl.a. skyldes et godt smågnagerår og en varm nedbørsfattig hekkesesong.

Totalt er 132 arter + 1 art med 2 underarter observert i eller inntil registreringsområdet, av disse er 71 arter + 1 art med 2 underarter registrert som hekkende.

2. INNLEDNING

For tredje året på rad er det foretatt kvantitative og kvalitative fugleregistreringer i Fokstumyra naturreservat med omkringliggende areal. Arbeidet er utført etter oppdrag fra Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen.

Formålet med dette flerårige registreringsprosjektet er å finne eventuelle variasjoner/likheter i Fokstumyras forskjellige fuglesamfunn gjennom en fireårs-periode.

Fugleregistreringene ble kombinert med oppsynsarbeid i Fokstumyra naturreservat, Joramo bygdealmening og Dovre statsalmening.

Jeg vil takke vertsskapet på Fokstua gård for all mulig hjelp under feltperioden. Samtidig vil jeg takke Geir Gaarder, Sverre Dysthe, Jan Kåre Roang og Harald Bolstad for deres nyttige innsats som feltmedarbeidere.

3. METODER

Registreringsperioden gikk over 16 dager fra 1.6. til og med 16.6. I tillegg ble området besøkt den 16.8.

Inventeringsområdet var det samme som i 1986 og 1987, d.v.s. området lokalisert mellom Nordsætrene og Vålåsjøen.

Registreringsarbeidet lider noe av at dette er kombinert med et tidkrevende oppsynsarbeide.

To personer jobbet alltid sammen med takseringer av vannfugl, jordugle/dobbeltbekkasin, myrhauk og småspove.

Kvantitative fugleregistreringer ble utført etter linjeflate- og linjetakseringsmetoden. Beskrivelse og diskusjon, se bl.a. Bevanger (1978), Baadsvik og Bevanger (1978) og Statens Naturvårdsverk (1978). For sammenligning av spurvefugltetthet er årets to inventerte linjeflater, Felt A og Felt B, de samme som ble taksert i 1986 og 1987. Linjeflatene ble inventert i perioden 2.6 - 7.6.

Felt A (1450x100)m ligger i biotopen vierdekt myr/- høgstaudeeng og myr, stedvis i kontakt med åpent vann. Linjeflata følger avmerket sti fra Fokstua st. til fastmarkskolle mellom Horrtjerna.

Felt B (850x100)m ligger i biotopen blåbær-fjellbjørkeskog mellom N. og S. Horrtj. Linjeflata strekker seg vestover langs Langtj.

Linjetakseringer ble utført i biotopene: blåbær-fjellbjørkeskog, blåbær-blålynghei, myr og vierdekt myr/- høgstaudeeng.

Registrering av vannfugl.

Vadefugl og enkelte grasender ble registrert gjennom taksering av alle åpne myrflater fra 2-5 ganger, med unntak av N. Langmyre der kun en registrering ble tatt. Årets tallmateriale gav dermed et riktigere bestandsresultat og sammenligningsgrunnlag enn fjorårets delvis mangelfulle tallmateriale.

Registreringene ble utført ved at to personer gikk parallelle linjer over myrflatene, med en innbyrdes avstand på mellom 20-50 m.

Strandsnipe er dårlig dekt gjennom denne registreringsmetoden.

Andefugl, lom og delvis svømmesnipe ble taksert ved 5-10 punkttakseringer ved alle tjern og vannputter. Takseringen for andefuglene foregår midt i hekketida, noe som gjør resultatene usikre, spesielt gjelder dette grasendene. Hekkebestanden av andefugl er anslått på bakgrunn av antall stasjonære hannfugler i området.

Vannfugltakseringene ble utført i hele undersøkelsesperioden.

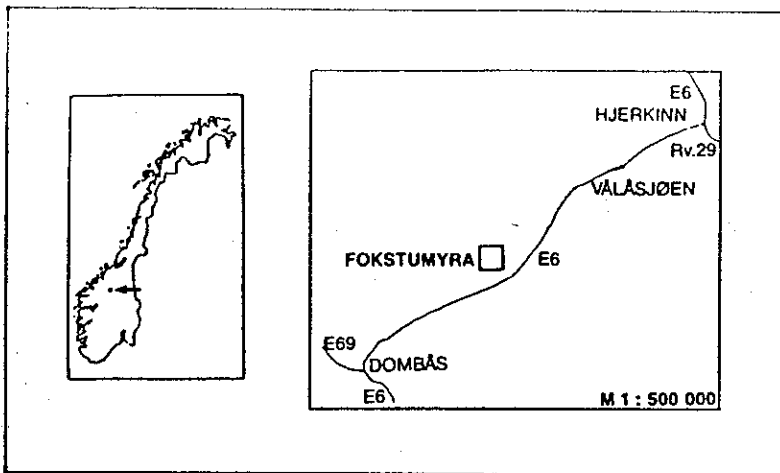

Fig. 1. Lokaliseringskart.

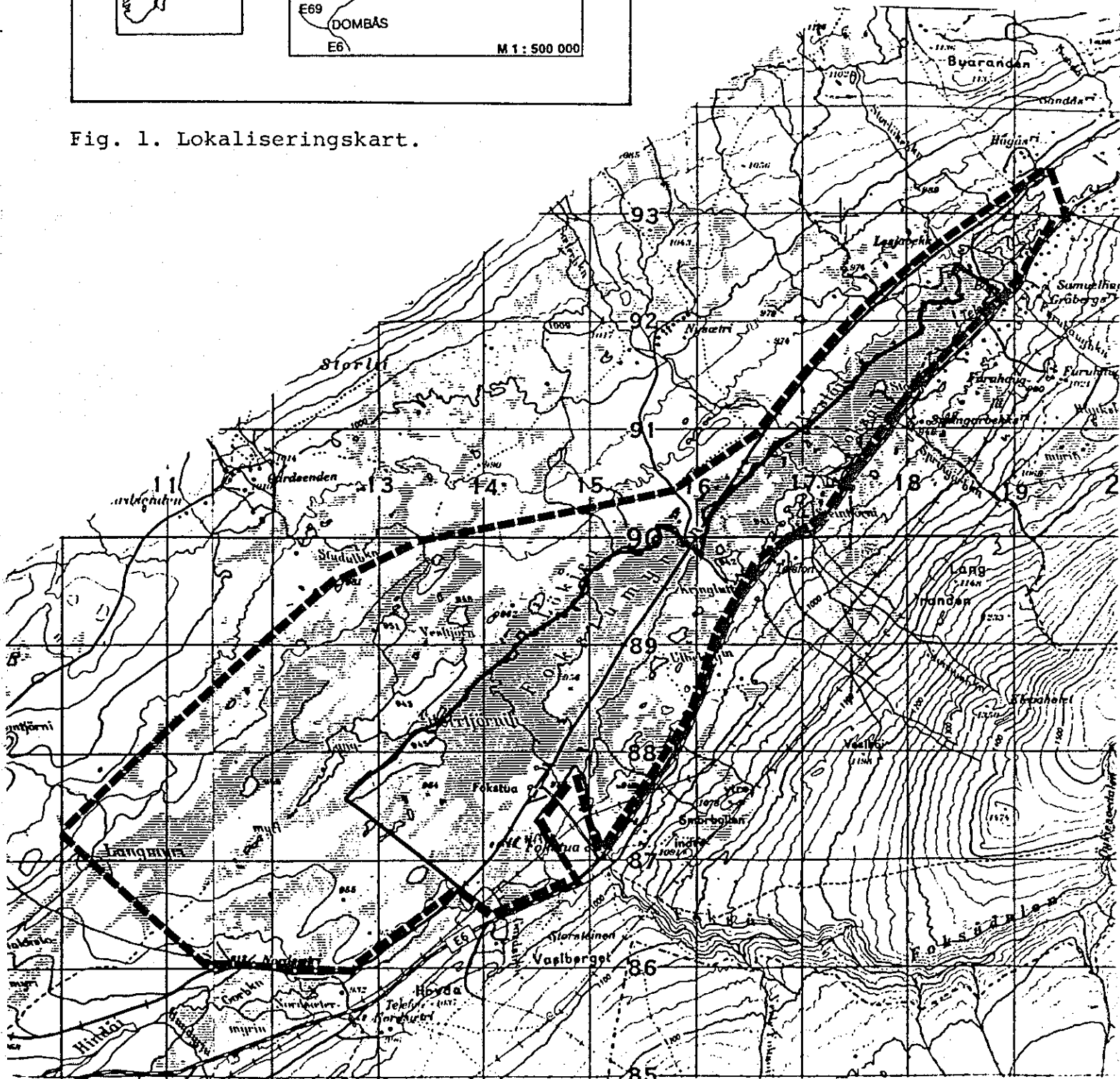

Fig. 2. Lokaliseringskart med avgrensning av undersøkelsesområdet og Fokstumyra naturreservat. M. 1:50 000.

Tegnforklaring: **-----** Undersøkelsesområdet

———— Fokstumyra naturreservat (Grense satt etter "Utkast til verneplan for våtmarker i Oppland fylke.")

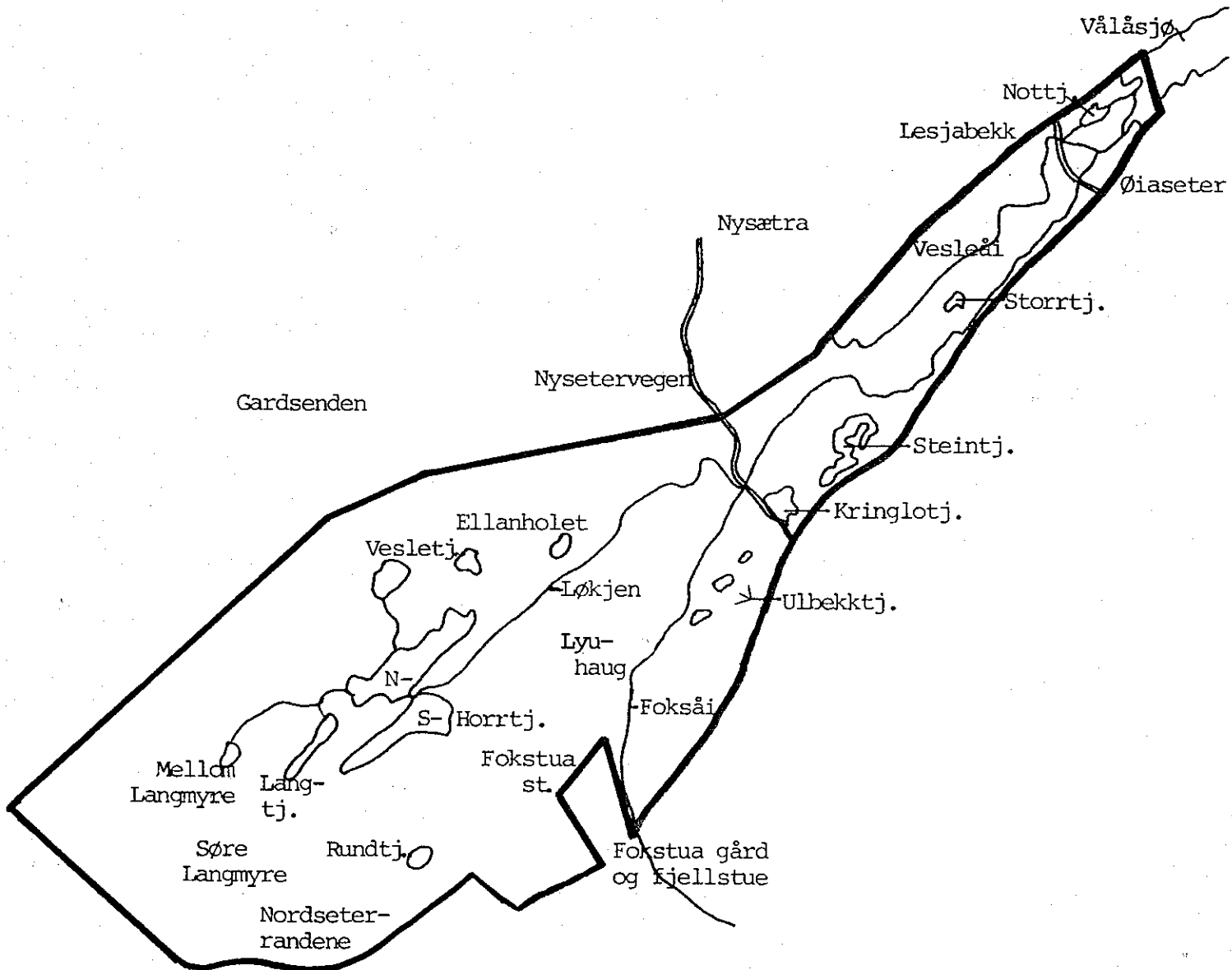

Fig. 3. Geografiske navn i og rundt undersøkelsesområdet.

Registrering av jordugle og dobbeltbekkasin.

I løpet av fire netter, i perioden 11.6.-16.6., ble alle myrstrekninger i reg.området, med unntak av Langmyrenes sentrale og vestre områder, taksert. Arbeidet ble utført av to personer som gikk parallelle linjer over myrene med en innbyrdes avstand på mellom 50-100 m.

Registrering av myrhauk.

Myrhauk ble taksert ved at alle potensielle hekkelokaliteter ble holdt under kontinuerlig oppsikt i 4-6 timer pr. lokalitet.

Registrering av småspove.

Utenfor reg.området ble småspove taksert i Nysæterområdet den 5.6. Takseringen ble utført som for jordugle/dobbeltbekkasin.

Tabell 1. Utførte linjeplatetakseringer.

	Morgentaks. 04.00-10.00	Formidd.taks. 10.00-12.00	Tilsammen
Felt A	7	1	8
Felt B	9	0	9
Tils.	16	1	17

4. RESULTATER

Under registreringsperioden i juni var værforholdene meget bra, med oppholdsvær og klare varme dager med lite vind. Kun en dag med litt regn stykket opp godværsperioden. Denne værtypen dominerte også i ukene før og etter mitt opphold i området.

Takket være stabilt godvær så kunne systematiske registreringer, spesielt av vannfugl, gjøres i hele undersøkelsesområdet. Dette ble vanskeliggjort i 1987 da kalde dager med mye regn og vind og store oversvømte arealer vanskeliggjorde det meste av registreringsarbeidet.

I år hekket fjellvåk, sørlig gulerle, møller og sannsynlig bergand som nye arter i treårsperioden 1986-88, og knekkand, skjeand, fiskeørn, spurvehauk, sandlo, gråmåke, svartterne, ringdue, varsler, fossekall munk og trolig temmincksnipe opptrådte som nye streifgjester. Av disse var skjeand, spurvehauk, sandlo og svartterne nye arter for området. Fra fjoråret forsvant kun myrsnipe som hekkefugl.

Etter all sannsynlighet hekker orrfugl i området. Få observasjoner av arten kan trolig skyldes at fuglen er dårlig inventert.

Verken storspove, tornsanger eller grå fluesnapper, som hekket i 1986, er registrert siden, mens granmeis, som hekket i 1986, ble observert på streif i år.

Gråhegre, laksand og rugde har opptrådt som strifgjester de to foregående åra, men uteble i år.

P.g.a. et rikt smågnagerår ble bestandsoppgang registrert for flere av rovfuglene i området. Også mange spurvefugler ble notert med økte bestander fra fjoråret. Bestandsøkninger i forhold til årene 1986 og 1987 ble registrert for bl.a. buskskvett, jernspurv og gråsisik.

LINJEFLATETAKSERING

Mosaikk myr/vierkratt.

Under alle tre registreringsårene har løvsanger, sivspurv og blåstrupe dominert fuglesamfunnet på linjeflata, i nevnte rekkefølge. Disse artenes samlede prosentvise dominans har vært omtrent nøyaktig lik disse årene med 80,5% i 1986, 80,2% i 1987 og 80,0% i 1988. Løvsanger, med 20 par, hadde i år dobbelt så stor tetthet som sivspurv og blåstrupe, som hadde 10 par hver. Tettheten av sivspurv har sunket gjennom treårsperioden fra 19 par i 1986 til 17 par i 1987 og ned til 10 par i 1988. Artens tilbakegang i åpne biotoper blir også bekreftet fra linjetakseringsresultatene. Både løvsanger og blåstrupe har bestandsoppgang fra "bunnåret" i 1987, men ennå ligger artstettheten noe lavere enn bestandstallene fra 1986. For de andre spurvefuglene er det kun mindre avvik fra tallmaterialet fra foregående år. Heipiplerke er notert med 4 par i år mot 3 par i 1986 og 2 par i 1987. Jernspurv hadde 2 par i år, mot 1 par de to foregående åra. Rødvingetrost med 2 par både i 1987 og 1988 mot 1 par i 1986, mens gråtrost kun er notert med 1 par alle tre årene. Gulerle har gått tilbake med 1 par hvert år fra 3 par i 1986 til 1 par i 1988. Disse 8 artene har alle 3 årene hekket på linjeflata, i et relativt likt innbyrdes forhold, noe som avspeiler artsvariasjon og artstetthet i biotopen. Dette samsvarer

også godt med resultatene fra linjetakseringer i lignende biotoper. Foruten overnevnte arter hekket tornsanger i 1986, men denne hekkeregistreringen var helt spesiell for arten i Fokstuområdet.

Flere revir enn fjoråret, 50 mot 45, ble registrert. Dette gav en økt tetthet fra 310 til 345 terr./km². Disse bestandstallene ligger lavere enn tallmaterialet fra 1986 med 66 revir og 455 terr./km². Selv om antall territorielle arter har gått tilbake med 1 art hvert år fra 10 i 1986 til 8 i 1988, så er linjeflatas karakteristiske hekkebestand av spurvfugl konstant. (Tabell 2).

Blåbær-fjellbjørkeskog.

Noe uventet hadde begge de dominerende artene i biotopen, løvsanger og bjørkefink en tilbakegang fra fjoråret på henholdsvis 7 og 2 par. Begge artene tilsammen har en nogenlunde jevn dominans gjennom alle 3 årene på 73% i 1986, 79% i 1987 og 72% i 1988. Hver av artene ble registrert med 9 revir hver. I tillegg ble blåstrupe med 3 revir registrert, sivspurv med 2 revir og gulerle og rødstjert med 1 revir hver. Fra fjoråret hadde blåstrupe en økning med 2 revir, gulerle en tilbakegang på 1 revir, mens for sivspurv og rødstjert var det ingen forandring.

Ingen hekking av gråtrost ble notert i år, selv om arten ble registrert i biotopen. I tillegg ble gjøk, gråsisik, lirype, hagefluesnapper og heippiplerke registrert som ikke territorielle arter. Av disse inngår både gjøk og gråsisik i fjellbjørkeskogens fuglesamfunn, mens lirype og heippiplerke indikerer linjeflatas nære tilknytning til åpne biotoper. Hagefluesnapperen opptre i Fokstuområdet ved artens høydegrense og vil derfor bare år om annet opptre på egnede lokaliteter i området.

Kun 25 revir i år mot 38 i 1986 og 37 i 1987 gav en nedgang i tetthet fra 447 terr./km² i 1986 til 294 terr./km² i år. Også antall territorielle arter gikk ned fra de to foregående åra fra 7 til 6. (Tabell 3).

LINJETAKSERING

Vierkratt.

Både i 1986 og 1988 dominerte løvsanger, sivspurv og blåstrupe i krattvegetasjonen. Dette stemmer med resultatene fra linjeflata (Flate A) som delvis går gjennom samme biotop. Sivspurv hadde tilbakegang i biotopen, og samme tendens ble også notert i andre "åpne biotoper". Resultatene for blåstrupe tyder på at arten er på veg mot 1986 nivået igjen. Flere obs. av artene rødvingetrost, gråtrost og spesielt jernspurv kan tyde på en bestandsoppgang for artene selv om ikke resultatene fra linjeflatetakseringen indikerer dette. Både gråsisik og buskskvett hadde bestandsoppganger, noe både takseringsresultater og et generelt inntrykk av artene bekreftet. På Fokstumyra har buskskvetten klar preferanse for vierkledde biotoper. Bjørkefink opptrådte på lokaliteter med høyvokst vier og innslag av bjørketrær.

Totalt ble 93 observasjoner av 13 arter registrert mot 72 observasjoner av 9 arter i 1986. (Tabell 4).

Myr.

Da taksert areal bare dekker en liten flik av hele myrkomplekset og takseringsmetoden har problemer med å fange opp arter som grasender, jordugle, myrhauk, trane og arter med helt spesielle lokalitetskrav, så vil flere arter med naturlig tilknytning til åpen myr ikke komme med i takseringsresultatet.

Resultatene fra registreringen bekreftet antagelsen om at enkeltbakkasin er den vanligste vaderarter på Fokstumyra. Blant spurvefuglene dominerer sivspurv de åpne myrflatene, mens løvsanger og blåstrupe, og tildels gulerle, kommer inn ved økende innslag av krattvegetasjon. Heipiplerkas lave representasjon i dette området skyldes trolig en meget bløt myrtype med høy starrvegetasjon og få eller ingen tørre partier.

Totalt ble 14 arter registrert. (Tabell 5).

Blåbær-fjellbjørkeskog.

Fjellbjørkeskogen på begge sider av S. Langmyre/Langtj. ble taksert. Denne skogtypen har en struktur m.h.t. plantearter og dekningsgrad i felt-, busk- og tresjikt som ligger nær opptil linjeplata i samme biotop. Disse biotoplikhetene har også gitt et noenlunde likt fugleartsbilde i begge takseringsområdene. Alle 10 registrerte arter ble også observert på linjeplata. I tillegg ble også lirype og heipiplerke registrert under linjeplata-takseringen.

Løvsanger og bjørkefink dominerer, men med tettere bestand av løvsanger i forhold til bjørkefink enn det resultatene fra linjeplata sier. Biotopens relative hyppige innslag av sivspurv og blåstrupe, og i noe mindre grad gulerle og spredte obs. av heipiplerke og lirype skyldes takseringsområdenes beliggenhet i eller inntil randsoner med kontakt til myr. Noe mer sparsomt opptrer rødstjert, gjøk og gråtrost territoriell i skogtypen. Det er tettere bestand av gråtrost, og innslag av rødvingetrost og måltrost og arter som jernspurv og trepiplerke opptrer i biotoputforminger med frodigere og tettere felt- og busksjikt. Disse forskjellene i biotoputforming forklarer delvis at kun 10 arter ble obs. i år, i en fattig skogtypeutforming, mot 14 og 15 arter fra foregående år, i biotoper med stedvis mer velutviklet struktur i forskjellige sjikt. (Tabell 6).

Blåbær-blålynghei.

Totaltallene for antall observasjoner og antall arter ligger høyere enn fjorårets, men lavere enn tallene fra 1986. I år ble 60 observasjoner gjort av 9 arter. Tallene for 1987 var 37 obs. av 7 arter og for 1986, 96 obs. av 11 arter.

Mens alle artene hadde nedgang i antall registrerte individer i biotopen fra 1986 til 1987, ble bare løvsanger notert med færre observasjoner fra 1987 til 1988.

Av spurvefulgene ble lappspurv, med 5 hanner, registrert med samme antall individer som fjoråret, mens sivspurv, gulerle og steinskvett hadde en meget liten økning i antall observasjoner. Størst økning hadde blåstrupe, fra 3 til 9 obs. og heipiplerke, fra 11 til 23 obs.

Heilo, med 5 par, og småspove, med 1 par, ble registrert med samme antall par i 1987. (Tabell 7).

Vannfugl.

Resultatene for hekkebestanden av vannfugl er hvert av årene bygd på noe forskjellig grunnlag. I 1986 ble ender punkttaksert og vadere linjetaksert primo, medio juni og ungetaksert primo juli, i hele området. Endene ble i 1987 punkttaksert i hele området, mens vaderne ble linjetaksert kun i området sørvest for Nysätervegen primo-medio juni. Bestandstallene for 1988 bygger på punkttaksering av ender og linjetaksering av vadere i hele området primo-medio juni. For andre vannfugler er registreringene like hvert år.

Forskjellige takseringsmåter/-areal gir visse begrensninger/usikkerhet m.h.t. sammenligning av bestandstall. Årets tallmateriale er enklest å sammenligne med resultatene fra 1986 p.g.a. likheter i registreringsmetodikk og takseringsareal.

Antall hekkende vannfuglarter har alle tre årene holdt seg konstant på 19 arter. Disse fordelte seg i år på lommer 1 art, andefugler 6 arter, vadefugler 10 arter og måkefugler 1 art.

Anslått hekkebestand i år på 182-210 par ligger omtrent likt eller litt over tallene fra 1986 på 178-184 par, mens resultatene var 125-141 par i 1987. Den reelle hekkebestanden er adskillig høyere da enkeltbekkasin, som er antatt å være den vanligste vaderen på Fokstumyra, ikke er medregnet i tallmaterialet.

Det lave resultatet fra 1987 skyldes at vadere kun ble registrert sørvest for Nysätervegen p.g.a. oversvømmelser nordøst for Nysätervegen til Vålåsjøen. Men isoleres bestandstallene for vaderne i området sørvest for Nysätervegen viser disse små forskjeller i tetthet for de forskjellige artene for hvert av årene i perioden 1986-88.

Et par storlom hekket som vanlig vest i området.

Anslått hekkebestand for andefuglene økte fra 39-42 par i 1986 og 31-46 par i 1987, begge årene fordelt på 5 arter, til 41-53 par fordelt på 6 arter i 1988. I forhold til fjoråret hadde stokkand og krikand en antatt lik bestand, mens brunnakke, stjertand og toppand hadde en bestandsøkning til henholdsvis 7-8 par, 4 par og 7-8 par. Selv om ikke konkrete hekkefunn ble gjort av bergand (3 par) ble arten antatt å hekke, ut fra artens opptreden i området. En svartand hann hadde tilhold i Kringlotj., og et skjeand par ble observert i området det meste av registreringsperioden. I tillegg ble sjøorre (3. indiv.), havelle (1 indiv.) og kvinand (1 indiv.) observert på trekk.

I motsetning til de to foregående åra ble ikke gråhegre observert i år.

Trane hadde 2 hekkefunn på Fokstumyra og et like utenfor registreringsområdet. I 1987 ble 2 sikre hekkefunn registrert pluss et par uten hekkeindikasjon.

Bestanden av vadefugl i år på 128-144 par og 10 arter har økt fra 1987 og ligger omtrent på samme nivå som i 1986. Tallene for 1986 er 133 par, og for 1987 84 par (gjelder kun området sørvest for Nysætervegen). Begge årene hadde 11 registrerte arter. Sammen med enkeltbekkasin dominerte rødstilk, grønnstilk og svømmesnipe vadefuglfaunaen i år som foregående år. Svømmesnipe med en nesten dobling av bestanden fra 1986, til 30-36 par i år, mens rødstilk med 31-35 par og grønnstilk med 27-33 par har omtrent samme bestandstall som i 1986. Heilo, med 4 par mer enn i 1987, økte bestanden til 9 par, mens gluttsnipe har holdt seg konstant på 8 par alle tre årene.

Vipe har gått tilbake med 1 par hvert år, og er nå nede på 2 par. Også småspove går tilbake. Bestanden er halvert på to år, og er nå nede på 4 par. Færre par av arten er også registrert i heilandskapet rundt Nysætra.

Antall spillende brushaner er redusert fra 26 i 1986 til 15 i 1987 og ned til kun 9 i 1988. Mens antall observerte hekkende hunner har vært stabilt på rundt 10 hvert år (12 i 1986, 9 i 1987 og 10 i 1988).

To observasjoner av dobbeltbekkasin, hvorav 1 syngende hann, ble gjort nord for registreringsområdet. Selv om ikke enkeltbekkasin er taksert antas den å være den dominerende vaderarten på Fokstumyra.

I tillegg ble sandlo, artens første registrerte observasjon på Fokstumyra, og trolig temmincksnipe observert.

Fiskemåke har økt i antall hekkende par fra 4 par i 1986 til 9 par i 1988. Også hettemåke, gråmåke, rødnebbterne og svartterne ble observert i eller inntil undersøkelsesområdet. Svartterne var artens første funn i området. (Tabell 9).

Rovfugl.

1988 var et godt smågnagerår på Dovrefjell. Dette gjenspeiles i antall observerte arter og antall hekkende arter og par på Fokstumyra. Totalt ble 9 arter observert. Av disse hekket fjellvåk med 1 par, myrhauk med 3 par, dvergfalk med 3-4 par og jordugle med hele 13 par pluss 3 par like utenfor registreringsområdet. I tillegg ble fiskeørn, spurvehauk, kongeørn, "storfalk" og tårnfalk observert på matsøk/streif. Observasjonene av spurvehauk og fiskeørn var henholdsvis 1. og 2. registrerte observasjon av artene på Fokstumyra.

Tabell 2. Linjeplatetaksering: Sti naturreservat fra Fokstua st. til N. Horrtj. (1450 x 100)m = 145 da.

A = antall revir, T = antall territorier pr. km²,
R = relativ tetthet, + = ikke territoriale art.

ART	1986			1987			1988		
	A	T	R	A	T	R	A	T	R
Løvsanger	21	149	31,9	15	103	33,4	20	138	40,0
Sivspurv	19	131	28,9	17	117	37,8	10	69	20,0
Blåstrupe	13	89	19,7	4	27	9,0	10	69	20,0
Gulerle	3	21	4,5	2	14	4,4	1	7	2,0
Heipiplerke	3	21	4,5	2	14	4,4	4	27	8,0
Rødvingetrost	3	21	4,5	2	14	4,4	2	14	4,0
Dobbeltbekkasin	1	7	1,5						
Gråtrost	1	7	1,5	1	7	2,2	1	7	2,0
Jernspurv	1	7	1,5	1	7	2,2	2	14	4,0
Tornsanger	1	7	1,5						
Stokkand	+								
Krikkand	+								
Grønnstilk	+			+			+		
Brushane	+			1	7	2,2	+		
Enkeltbekkasin	+						+		
Svømmesnipe	+			+			+		
Linerle				+					
Totalt	66	455	100,0	45	310	100,0	50	345	100,0
Antall terr.arter	10			9			8		
Totalt antall arter	16			12			12		

Tabell 3. Linjeflatetaksering: Blåbær-fjellbjørkeskog S.-/N. Horrtj.-
Langtj. (850 x 100)m = 85 da.

A = antall revir, T = antall territorier pr. km²,
R = relativ tetthet, + = ikke territoriale art.

ART	1986			1987			1988		
	A	T	R	A	T	R	A	T	R
Løvsanger	17	200	44,8	16	188	43,2	9	106	36,0
Bjørkefink	13	153	34,2	11	129	29,8	9	106	36,0
Sivspurv	3	35	7,9	2	24	5,4	2	23	8,0
Blåstrupe	2	23	5,3	1	12	2,7	3	35	12,0
Grå fluesnapper	1	12	2,6						
Gråtrost	1	12	2,6	4	47	10,8	+		
Rødstjert	1	12	2,6	1	12	2,7	1	12	4,0
Dvergfolk	+								
Gjøk	+			+			+		
Gulerle	+			2	24	5,4	1	12	4,0
Gråsisik	+						+		
Kråke	+								
Lirype				+			+		
Rødvingetrost				+					
Hagefluesnapper							+		
Heipiplerke							+		
Totalt	38	447	100,0	37	436	100,0	25	294	100,0
Antall terr.arter	7			7			6		
Totalt antall arter	12			10			12		

Tabell 4. Linjetaksering. Vierkratt på myr og høgstaudebunn med innslag av spredte bjørketrær. Samme linje, på 2600 m, fra Fotstua st. forbi Lyuhaug til Ellanholet, taksert i 1986 og 1988.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet

ÅR	1986		1988	
Dato	07.06.		16.06.	
ART	A	R	A	R
Løvsanger	28	38,9	30	32,3
Sivspurv	16	22,2	11	11,8
Blåstrupe	11	15,2	10	10,8
Heipiplerke	7	9,7	3	3,2
Gråtrost	3	4,2	9	9,7
Rødvingetrost	3	4,2	8	8,6
Jernspurv	2	2,8	6	6,5
Grønnstilk	1	1,4		
Gulerle	1	1,4	3	3,2
Jordugle			3	3,2
Bjørkefink			3	3,2
Enkeltbekkasin			3	3,2
Gråsisik			3	3,2
Buskskvett			1	1,1
Totalt	72	100,0	93	100,0
Totalt antall arter	9		13	

Tabell 5. Linjetaksering. Myr, delvis med noe vierkratt, Lersjabekk - Steintj., 2400 m. Dato 16.06.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet.

ART	A	R
Enkeltbekkasin	20	29,4
Sivspurv	16	23,5
Løvsanger	8	11,8
Gulerle	5	7,3
Rødstilk	5	7,3
Rødvingetrost	3	4,4
Svømmesnipe	3	4,4
Blåstrupe	2	2,9
Heipiplerke	1	1,5
Gluttsnipe	1	1,5
Grønnstilk	1	1,5
Gråsisik	1	1,5
Jordugle	1	1,5
Stokkand	1	1,5
Totalt	68	100,0
Totalt antall arter	14	

Tabell 6. Linjetaksering. Blåbær - fjellbjørkeskog.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet

ÅR	1986		1987		1988	
Antall m.	3800		1800		2600	
ART	A	R	A	R	A	R
Løvsanger	49	42,2	35	32,1	21	41,1
Bjørkefink	30	25,9	37	33,9	10	19,6
Blåstrupe	6	5,1	3	2,8	9	17,6
Rødstjert	6	5,1	4	3,7	1	2,0
Sivspurv	6	5,1	3	2,8	3	5,8
Gjøk	4	3,4	4	3,7	2	4,0
Gråtrost	4	3,4	6	5,5	1	2,0
Rødvingetrost	4	3,4	4	3,7		
Grå fluesnapper	1	0,9				
Gulerle	1	0,9	4	3,7	1	2,0
Hagefluesnapper	1	0,9			1	2,0
Krikkand	1	0,9				
Lirype	1	0,9				
Steinskvett	1	0,9				
Trepplerke	1	0,9	2	1,8		
Heipplerke			2	1,8		
Jernspurv			2	1,8		
Måltrost			2	1,8		
Dompap			1	0,9		
Gråsisik					2	4,0
Totalt	116	99,9	109	100,0	51	100,1
Totalt antall arter	15		14		10	

Tabell 7. Linjetaksering. Blåbær - blålynghei. 4500 m.
Samme linje også taksert i 1986 og 1987.

A = antall observasjoner R = relativ tetthet

ÅR	1986		1987		1988	
DATO	20.06		19.06		08.06	
ART	A	R	A	R	A	R
Løvsanger	31	32,3	12	30,7	9	15,0
Heipiplerke	16	16,7	11	28,2	23	38,3
Blåstrupe	11	11,5	3	7,7	9	15,0
Heilo	8	8,3	6	15,4	6	10,0
Lappspurv	8	8,3	5	12,8	5	8,3
Sivspurv	8	8,3			1	1,7
Gjøk	4	4,2				
Småspove	4	4,2	1	2,6	1	1,7
Trane	3	3,1				
Gulerle	2	2,1	1	2,6	4	6,7
Steinskvett	1	1,0			2	3,3
Totalt	96	100,0	39	100,0	60	100,0
Totalt antall arter	11		7		9	

Tabell 8. Taksering av jordugle og dobbeltbekkasin, 11.06. - 16.06.

TAKSERINGSOMRÅDE	DATO	ANTALL REVIRHEVDENDE HANNER	
		JORDUGLE	DOBBELTBEEKKASIN
NYSÆTERVEGEN-STI NATURRES.	11.6.-12.6.	6	
STI-NATURRES.-NORDSÆTRENE	12.6.-13.6	2	
UNDERGANG (NYSÆTERV.)-NYSÆTRA	12.6.-13.6		1
NYSÆTRA-LANGMYRENE	14.6.-15.6	6	1*
LEERSJABEKK-NYSÆTERVEGEN	15.6.-16.6	1	
		15	2

* Individet hevet ikke revir.

Tabell 9. Anslått hekkebestand av vannfugl

For ender, trane og måker gjelder anslått bestand hele undersøkelsesområdet. Vadere ikke registrert på N. Langmyre og mellom Nysætervegen og Vålåsjøen i 1987 og mangelfullt registrert på N. Langmyre i 1988. Bestand av enkeltbekkasin ikke registrert. ha = hannfugl

ART	Antall par tils. i reg.området			Antall arter		
	1986	1987	1988			
Storlom	1-3	1-2	1			
Stokkand	9	10-15	10-15			
Krikkand	17	10-15	10-15			
Brunnakke	5	4-5	7-8			
Stjertand	1-2	2-3	4			
Toppand	7-9	5-8	7-8			
Bergand			3			
Trane *	1-2	2	3			
Heilo	7	5	9			
Vipe	4	3	2			
Myrsnipe		1				
Brushane	12 (26 ha)	9 (15 ha)	10 (9 ha)			
Rødstilk	33	19	31-35			
Gluttsnipe	8	8	8			
Grønnstilk	31	18	27-33			
Strandsnipe	11	3	7			
Storspove	2					
Småspove	8	7	4			
Enkeltbekkasin	Ikke taksert:					
Dobbeltbekkasin	1 ha	1 ha				
Svømmesnipe	17	11	30-36			
Fiskemåke	4	7	9			
	178-184	125-141	182-210			
Orden				1986	1987	1988
Lommer	1-3	1-2	1	1	1	1
Andefugler	39-42	31-46	41-53	5	5	6
Tranefugler	1-2	2	3	1	1	1
Vadefugler	133	84	128-144	11	11	10
Måkefugler	4	7	9	1	1	1
	178-184	125-141	182-210	19	19	19

* 1 reir har alle tre årene ligget like utenfor reg.området.

Tabell 10. Antall registrerte arter vannfugl på Fokstumyra.

	1816 - 1986				1986			1987			1988					
	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/ streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/ streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/ streif	Sum	Påvist hekkende	Antatt hekkende	Trekk/ streif	Sum
Lommer	2			2	1		1	1	1			1	1			1
Dykkere			1	1			1	1				1				1
Storkerfugler			1	1			1	1				1				1
Andefugler	8	3	8	19	5		7	12	5		6	11	5	1	6	12
Riksefugler			1	1				1	1		1	1				1
Tranefugler	1			1	1			1	1		2	1	1		4	1
Vadefugler	15	1	5	21	11		3	14	11		2	13	10		4	14
Måkefugler	2		4	6	1		2	3	1		2	3	1		4	5
Sum	28	4	20	52	19		13	32	19		11	30	18	1	14	33

	1816 1887		1895 1907		1917		1926 1953		1953 1985			1986			1987			1988			
	H	ST	H	ST	H	ST	H	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	
Heilo		x		x				x		x		x			x				x		
Vipe				x			?	x	x				x			x				x	
Temmincksnipe								x		?	x										?x
Myrsnipe	x									?	x					x					
Brushane	x		x						x			x			x				x		
Fjellmyrløper	x		x							x											
Rødstilk	x		x		x		x		x			x			x				x		
Gluttsnipe	x		x		x		x			x		x			x				x		
Skogsnipe	x										x			x							
Grønnstilk	x		x		x		x		x			x			x				x		
Strandsnipe			x			x	x		x			x			x				x		
Storspove							x						x								
Småspove						x	x			x		x			x					x	
Rugde											x			x		?	x				
Enkeltbekkasin	x		x		x		x		x			x			x				x		
Dobbeltbekkasin	x		x							x			?	x		?	x		?	x	
Kvartbekkasin								x			x										
Svømmesnipe	x		x		x		x		x			x			x				x		
Fjelljo											x						x				
Hettemåke										x				x			x				x
Sildemåke											x										
Gråmåke											x										x
Fiskemåke							x			x			x		x				x		
Svartterne																					x
Rødnebbterne											x			x			x				x
Ringdue								x		?	x										x
Tyrkerdue											x										
Turteldue								x													
Gjøk	x		x		x	x			x			x			x				x		
Snøugle				x																	
Hornugle											x										
Jordugle	x		x		x	x			x					x		x			x		
Haukugle												x									
Nattravn											x										
Tårnseiler				x		x	x				x			x		x			x		
Hærfugl														x							
Vendehals														x							
Dvergspett		x						x			x			x							
Sandsvale											x							x			
Låvesvale	x										x			x			x				x
Taksvale	?x		?x		?x		x		x			x			x			x			
Fjellerke								x			x										
Sanglerke										?	x										
Trepiplerke														x		x					x
Heipiplerke	x		x		x		x		x			x			x				x		
Lapp-piplerke											x										
Gulerle (Såerle)	x		x		x		x		x			x			x				x		
(Sørlig gulerle)											x										x
Linerle	?x		?x		?x		x				x			x					x		
Varsler							?x			?x											x
Stør							x				x			x			x				x
Skjære	x						x				x			x			x				x
Kornkråke		x						x													
Kråke	x		x		x		x				x			x							x

	1816 1887		1895 1907		1917		1926 1953		1953 1985			1986			1987			1988			
	H	ST	H	ST	H	ST	H	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	HV	HF	ST	
Ravn								x			x				x				x		
Fossefall											x										x
Jernspurv			x				x		x			x				x					
Gresshoppesanger															x						
Sivsanger								x													
Gulsanger							? ?x														
Hagesanger							? ?x														
Munk	?x																				x
Tornsanger													x								
Møller			x				? x				x				x			x			x
Løvsanger	x		x		x		x		x			x								x	
Hagefluesnapper		?x					x						? x								x
Grå fluesnapper											x		x								
Buskskvett		x				x	x				? x						x			x	
Steinskvett		x	x		x		x		x			x			x					x	
Rødstjert	x		x		x		x		x			x			x					x	
Rødstrupe											x										
Blåstrupe	x		x		x		x		x			x			x					x	
Gråtrost	x		x				x		x			x			x					x	
Ringtrost											x				x						
Rødvingetrost	x		x			x	x		x			x			x					x	
Måltrost											?x			x			x				x
Løvmeis		x						?x													
Granmeis		x				x					? x		x								x
Kjøttmeis											x										
Gråspurv					x		x		x												
Pilfink	? x																				
Bokfink											? x										
Bjørkefink	x		x		x		x		x			x			x					x	
Grønnsisik											? x		? x								
Bergirisk							x				x										
Gråsisik		x	x				x		x				x							x	
Grankorsnebb								x			x										
Korsnebb sp.																				x	
Dompap				x				x												x	
Gulspurv		x		x																	
Dvergspurv											x										
Sivspurv	x		x		x		x		x			x			x					x	
Lappspurv	x		x		x		x		x			x					x				x
Snøspurv											x										
Antall observerte arter	52		48		32		76		102		72		68		76						
Antall arter med hekkestatus	37		38		21		40		55		45		46		51						

6. ARTSKOMMENTARER

STORLOM - *Gavia arctica*.

Ingen par hekket innenfor fredningsområdet. 1 par hekket i Langtj. (S. Langmyre) og 1 par hekket i Langtj. ved Nysætra. Andre obs. 1 par Vålåsjøen 2.6. og 1 ex. samme sted 4.6.

STOKKAND - *Anas platyrhynchos*.

Sammen med krikkand den vanligste andearten i området med ca. 10-15 par.

KRIKKAND - *Anas crecca*.

Vanlig. Hekkebestand på mellom 10-15 par.

BRUNNAKKE - *Anas penelope*.

Vanlig. 6-7 par med tilhold i Kringlotj. - Sjugurdsmyreneområdet og 1 par i S. Horrtj. Tils. 7-8 hekkende par.

STJERTAND - *Anas acuta*.

Trolig hekket 4 par. 4 hanner obs. regelmessig i området Rundtj., S. Horrtj. og Langtj. i hele registreringsperioden. 1 hunn obs. i Langtj. ved Nysætra 5.6. og 1 hunn i Sjugurdsmyrene 13.6. og 14.6.

KNEKKAND - *Anas querquedula*.

Et par obs. på Sjugurdsmyrene den 6.6. og 1 hann obs. på samme sted fram til siste registrering på lokaliteten den 14.6. P.g.a. hannens stedbundenhet til plassen der paret ble obs. første gang og på bakgrunn av andre andearters bestandsanslag ut fra feltregistreringer i området, forelå det i dette tilfelle tvil om registreringen indikerte en mulig hekkeindikasjon, men registreringene er tolket som en streif-/trekkobservasjon.

SKJEAND - *Anas clypeata*.

Minst 1 par med tilhold på myra i perioden 5.6.-15.6. 5.6. 1 par obs. i S. Horrtj., senere samme dag ble 1 hann obs. i Sjugurdsmyrene. Trolig samme hann på sistnevnte lokalitet også den 6.6. og 8.6. 2 ex., trolig 1 par, obs. i flukt over S. Horrtj. den 15.6. (Normann Macleain).

TOPEAND - *Aythya fuligula*.

Artens kjerneområde var i år Kringlotj. med omkringliggende myrputter. 5-6 par i området Kringlotj. - Steintj. - Sjugurdsmyrene. 1 par hekket i vestre Ullbekktj. og 1 par i Ellanholet. Tils. 7-8 hekkende par.

BERGAND - *Aythya marila*.

Daglig obs. i Kringlotj. i hele undersøkelsesperioden. Trolig hekket 3 par i området, 2 par i området Kringlotj. - Steintj. og 1 par i tjern nord for N. Horrtj. Størst obs. den 2.6. med 3 par + 2 hanner (1 par Storrtj., 2 par + 1 hann Kringlotj. og 1 hann i tjern nord for N. Horrtj.).

SVARTAND - *Melanitta nigra*.

1 par Kringlotj. 28.5. (Ola Hjelløkken). Fra 6.6. og daglig fram til registreringsperiodens slutt den 17.6. ble 1 hann obs. i Kringlotj. Utenfor undersøkelsesområdet ble 1 par obs. øst for Avsjøen og 4 hunner i Vålåsjøen den 8.6.

SJØORRE - *Melanitta fusca*.

1 hann og 2 hunner i Kronglotj. den 5.6.

HAVELE - *Clangula hyemalis*.

1 hunn Kringlotj. den 5.6.

KVINAND - *Bucephala clangula*.

1 hunn obs. i Vesletj. den 2.6. og i Kringlotj. den 3.6.-6.6.

FISKEØRN - *Pandion haliaetus*.

1 indiv. obs. jaktende over N. Horrtj. den 2.6. Artens 2. registrerte obs. på Fokstumyra.

SPURVEHAUK - *Accipiter nisus*.

1 indiv. obs. øst for Horrtjerna den 15.6. (Normann Maclein). Artens første registrerte obs. på Fokstumyra.

FJELLVÅK - *Buteo lagopus*.

1 par hekket i ei furu langs Nysætervegen. Arten hekket vanlig i fjellområdene rundt Fokstumyra i år, bl.a. hekket 1 par i Vålåsjøberget.

KONGEØRN - *Aquila chrysaetos*.

1 indiv. obs. ved Nysætra den 16.6. (Olav Hjelløkken, Normann Maclein).

MYRHAUK - *Circus cyaneus*.

Tre par hekket på Fokstumyra, 1 par nord for Fokstua st., 6 egg den 14.6. og 6 halvstore unger ringmerket den 9.7., 1 par sørvest for Fokstua st. omlag samme plass som i 1986 og 1987 med 5 egg den 15.6. og 1 par vest for Nordsætrene, samme lokalitet hvor hekking mislyktes i 1987, med 5 egg den 14.6. Arten jaktet oftere enn de to foregående åra på Fokstumyra, spesielt i første del av reg. perioden.

Andre obs: Trolig hekket 2 par i Grimsdalen og 1 par ved Gautålisæter (reir funnet på denne lokaliteten i 1987) og 1 par i Hjerkinnskytefelt.

STORFALK - *Falco sp.*

- 1) Trolig en vandrefalk obs. på Gråhøi den 13.6. Fuglen ble først obs. på bakken før den fløy opp (Knut Jensen).
- 2) 1 ex. obs. jaktende på natta sør for Garsenden den 15.6.

DVERGFALK - *Falco columbarius*.

3-4 par hekket innenfor reg.området.

TÅRNFALK - *Falco tinnunculus*.

To obs. innenfor reg.området, 1 hann nord for undergangen den 1.6. og 3.6. I tillegg ble 1 hann obs. i Vålåsjøberget den 12.6.

LIRYPE - *Lagopus lagopus*.

Vanlig. 11 registrerte par hvorav 3 innenfor reservatet.

ORRFUGL - *Tetrao tetrix*.

1 hann spilte på Mellom Langmyrene den 1.6. og 6.6., og 1 hann hørt nord for N. Horrtj. den 2.6. 1 hann i flukt over Langtj. den 2.6. Arten er antatt å hekke i sørvestre deler av reg.området. Flere hanner hørt spillende rundt Vålåsjøen den 5.6.

TRANE - *Grus grus*.

Tre par hekket på/rundt Fokstumyra, 1 par øst for S. Horrtj., 1 par v/Steintj. og et par litt utenfor reg.området på Garsendenmyrene.

SANDLO - *Chardrius hiaticula*.

1 indiv. ved S. Horrtj. den 1.6. Artens første registrerte obs. på Fokstumyra.

HELLO - *Pluvialis apricaria*.

9 par registrert, hvorav 4 innenfor reservatet (1 par på myr øst for Lyuhaug, 1 par ved Ellanholet, 1 par mellom Løkjen og N. Horrtj., 1 par på Mellom Langmyre, 1 par vest for S. Horrtj., 2 par vest for Bonkallhaugen, 1 par nordre Nordsættranden og 1 par søndre Nordsætterranda). Mellom Nysætra og Garsendenmyrene ble 5 par registrert.

VIPE - *Vanellus vanellus*.

Arten er stadig i tilbakegang. Kun to par hekket, begge utenfor reservatet. 1 par vest på S. Langmyre og 1 par vest på M. Langmyre. 7 indiv. obs. i flukt retning vest ved Lesjabekk den 14.6.

TEMMINCKSNIPE - *Calidris temminckii*.

Trolig obs. ved S. Horrtj. den 11.6. av Svein Ivar Dalen. Trolig obs. i flukt samme sted den 15.6. av Normann Maclein. Trolig hørt samme sted den 16.6. av T. Østbye.

BRUSHANE - *Philomachus pugnax*.

Også i år en markert nedgang i antall spillende hanner. Kun 9 hanner obs., mot 15 i 1987 og 26 i 1986. Hannene spilte mer spredt rundt S. Horrtj. enn det som har vært vanlig de to foregående åra da spillet var konsentrert på spesielle spillplasser. 10 reirplasser registrert, 7 av disse lå innenfor reservatet (2 øst for Lyuhaug, 3 nord for Lyuhaug, 1 øst for S. Horrtj., 1 vest for Bonkallhaugen og 3 på M. Langmyre). Arten bruker også Fokstumyra undet trekket. I midten av mai ble nærmere 30 hanner obs. på spillplassen ved S. Horrtj. (R. Sønstebø).

SOTSNIPE - *Tringa erythropus*.

1 par obs. ved Kringlotj. den 5.6. (Magnhild Jebsen).

RØDSTILK - *Tringa totanus*.

I registreringsområdet ble 31-35 par registrert, hvorav 16-18 par i reservatet (11-12 par nord for Nysætervegen og 20-23 par sør for Nysætervegen). Størst kons. på M. Langmyre med 6-8 par. Alle par med hekkerevir inntil åpne vannspeil.

GLUTTSNIPE - *Tringa nebularia*.

Totalt 8 par registrert, hvorav 4 par i reservatet (2 par øst for Nysætervegen). Hekkererir på større åpne myrer inntil åpne vannspeil.

GRØNNSTILK - *Tringa glareola*.

27-33 par registrert, hvorav 21-26 par i reservatet (7-9 par øst for Nysætervegen). Størst kons. av arten på våtere myrpartier mellom S. Horrtj. og Nysætervegen.

STRANDSNIPE - *Tringa hypoleucos*.

Arten er bare tilfeldig registrert. 7 par obs. (2 par N. Horrtj., 1 par Ullbekktj., 2 par Sjugurdsmyrene, 1 par Steintj. og 1 par Vålåsjødelta).

SMÅSPOVE - *Numenius phaeopus*.

4 par i registreringsområdet hvorav 1 par innenfor reservatet (1 par mellom Lyuhaug og Nysætervegen, 1 par nord for Vesletj., 1 par nord for Langtj. og 1 par vest på Mellom Langmyre). I tillegg ble 3 par registrert ved Nysætra.

RUGDE - *Scolopax rusticola*.

1 indiv. obs. i fluktspill utenfor registreringsområdet ved Vålåsjøen den 4.6.

ENKELTBEEKKASIN - *Gallinago gallinago*.

Den vanligste vaderen i området. Vanskelig å si noe om bestandsvigninger da arten ikke er kvantitativt registrert.

DOBBELTBEEKKASIN - *Gallinago media*.

En hann hørt spillende en gang ca. 200 m sør for Nysætra den 13.6. 1 indiv. obs. sør for Garsendenmyra. Begge obs. er gjort utenfor registreringsområdet.

KVARTBEKKASIN - *Lymnocyptes minimus*.

1 indiv. obs. langs Nysætervegen, ved undergangen ca. 5.6.1985 (O. Hjelløkken).

SVØMMESNIPE - *Phalaropus lobatus*.

Antatt hekkebestand 30-36 par, hvorav 25-30 par innenfor reservatet. Størst konsentrasjon i området Kringlotj. - Steintj. - Sjugurdsmyrene der 16-18 par hadde tilhold. Andre hekkeplasser var: Langtj. 2-3 par, S. Horrtj.'s østende 3-5 par, ved Bonkallhaugen 2 par, Ellanholet 1 par, sør for Ellanholet 1 par, vest for Storrtj. 1 par, Storrtj. 2-3 par og Vålåsjødeltaets vestende 2 par.

HETTEMÅKE - *Larus ridibundus*.

4 indiv. v/Langtj. den 2.6. og 2 indiv. i N. Horrtj. den 7.6.

GRÅMÅKE - *Larus argentatus*.

1 indiv. v/Nysætervegen den 6.8.

FISKEMÅKE - *Larus canus*.

Antall hekkende par stadig økende. Totalt 9 par registrert. (Søndre Langmyre 1 par, N. Horrtj. vestende 2 par, Ellanholet 2 par, Rundtj. 1 par, vest for Bonkallhaugen 2 par og sør for Bonkallhaugen 1 par.)

SVARTTERNE - *Chlidonias niger*.

1 indiv. obs. ved Nysætra den 5.6. (O. Hjelløkken).

RØDNEBBTERNE - *Sterna paradisaea*.

1 indiv. i Steintj. den 4.6.

RINGDUE - *Columba palumbus*.

1 indiv. i flukt over S. Langmyre den 7.6.

GJØK - *Cuculus canorus*.

Obs. regelmessig i hele Fokstuområdet.

JORDUGLE - *Asio flammeus*.

Hekket vanlig i hele undersøkelsesområdet. 13 par registrert, hvorav 8 par i reservatet. 7 par med tilhold mellom S. Horrtj. og Nysætervegen. I tillegg hekket 3 par like inntil registreringsområdet, (2 par ved Nysætra og 1 par ved Nordsætrene). På siste lokalitet inneholdt redet 3 egg og 4 små unger den 14.6.

TÅRNSEILER - *Apus apus*.

Hekker på egnede lokaliteter i Fokstuområdet. Vanlig på matsøk over myrområdene.

LÅVESVALE - *Hirundo rustica*.

1 indiv. S. Horrtj. 2.6. og 2 indiv. ved Fokstua st. den 14.6.

1 par hekker årlig på Fokstua gård.

TAKSVALE - *Delichon urbica*.

Hekker vanlig i stølsområdene i Foksådalen.

TREPIPLERKE - *Anthus trivialis*.

1 syngende hann ved Ullbekktj. den 15.6. og 1 syngende hann sør for N. Langmyre og 1 på N. Langmyre den 16.6.

HEIPIPLERKE - *Anthus pratensis*.

Vanlig på åpen myr og i heilandskap. Trolig noe større tetthet av arten i år i forhold til fjoråret.

GULERLE:

SØRLIG GULERLE - *Motacilla flava flava*.

1 par hekket ved utløpet av N. Horrtj. Artens 2. registrerte hekkefunn i Fokstuområdet og 1. registrerte hekkefunn ute på Fokstumyra.

SÅERLE - *Motacilla flava thunbergi*.

Stabil bestand som foregående år.

LINERLE - *Motacilla alba*.

Hekker ved hus, støler og hytter i området.

VARSLER - *Lanius excubitor*.

1 indiv. ved undergangen langs Nysætervegen den 6.8.

STÆR - *Sturnus vulgaris*.

Flere par hekker på Fokstua st. og Fokstua gård. Ses regelmessig på matsøk i myrområdet.

SKJÆRE - *Pica pica*.

1 par hekket ved Fokstua st.

KRÅKE - *Corvus corone*.

Hekker sparsomt i myrområdet. Opptrer i småflokker på matsøk.

RAVN - *Corvus corax*.

Ses jevnlig på matsøk.

FOSSEKALL - *Sinclus sinclus*.

1 indiv. i Foksåii v/Fokstua gård den 16.6.

JERNSPURV - *Prunella modularis*.

Arten var klart mer tallrik i år sammenlignet med årene 1986 og 1987.

MUNK - *Sylvia atricapilla*.

1 syngende indiv. ved Lyuhaug den 8.6. og ved Nordsætrene den 14.6. Hannen ved Nordsætrene imiterte bokfink og buskskvett meget godt.

MØLLER - *Sylvia curruca*.

1 par med hekkeindikasjon ved Fokstua st. Andre obs: 1 hann v/Ellanholet 27.5. (D. B. Skarsvåg), 1 hann utløp N. Horrtj. 7.6. og 1 hann ved undergangen (Nysætervegen) 16.6.

LØVSANGER - *Phylloscopus trochilus*.

Dominerende art i de fleste biotoper. Takseringsresultatene gir noe sprikende resultat m.h.t. bestandsvigninger. I forhold til 1987 kunne en registrere en liten bestandsøkning i biotopen myr/vierkratt, mens en reduksjon ble notert i bjørkeskog og åpne heisamfunn.

HAGEFLUESNAPPER - *Ficedula hypoleuca*.

1 syngende hann sør for Langtj. den 5.6. og 1 syngende hann sør for S. Langmyre den 7.6. Dette kan være samme indiv. da obs. plassene ligger bare 500 m fra hverandre. Arten obs. på sistnevnte lokalitet også i 1986. Utenfor reg.området ble et syngende indiv. obs. ved Vålåsjøen den 5.6.

BUSKSKVETT - *Saxicola rubetra*.

Flere par hekket spredt mellom Nordsæterranden og Nysætervegen.

STEINSKVETT - *Oenanthe oenanthe*.

Vanlig som de to siste åra.

RØDSTJERT - *Phoenicurus phoenicurus*.

Hekker vanlig, men spredt i fjellbjørkeskogen.

BLÅSTRUPE - *Luscinia svecica*.

Vanlig i hele området. Betydelig oppgang for arten fra fjoråret både i skogkledde og åpne biotoper.

GRÅTROST - *Turdus pilaris*.

Hekker spredt i vier-/bjørkekrattene på myra. Noe større tetthet enn fjoråret.

RØDVINGETROST - *Turdus iliacus*.

I artens kjernebiotop på Fokstumyra, vierkratt med innslag av bjørk, er bestanden forholdsvis stabil.

MÅLTROST - *Turdus philomelos*.

6 syngende hanner registrert mellom Langtj. og Steintj.

GRANMEIS - *Parus montanus*.

1 indiv. på matsøk v/Vesletj. den 2.6.

BJØRKEFINK - *Fringilla montifringilla*.

Sammen med løvsanger dominerende art i fjellbjørkeskogen. Mulig en liten bestandsnedgang fra 1987.

GRÅSISIK - *Carduelis flammea*.

En klar bestandsøkning fra foregående år. Hekket i år spredt i hele området.

DOMPEAP - *Pyrrhula pyrrhula*.

1 hunn v/Nordsætrene den 14.6.

SIVSPURV - *Emberiza schoeniclus*.

Vanlig, sammen med løvsanger dominerende art i åpen og vierdekt myr. Sammenlignet med artstettheten i 1986 har arten gått tilbake både i 1987 og 1988.

LAPPSPURV - *Calcarius lapponicus*.

Arten har gått tilbake både i 1987 og 1988 på den eneste gjenværende hekkeplassen for arten på Fokstumyra. 4 par registrert i grepplynghei v/Rundtj.

Min. 6 syngende hanner obs. ved Nysætra.

7. KONKLUSJON

Under registreringsperioden har værtypen vært noe forskjellig gjennom de tre årene (1986-1988) undersøkelsen har pågått. I 1986 vekslet været mellom varme klarværsdager og kalde regnværsdager. I 1987 regnet det daglig og klimaet var svært kjørlig med mye vind. Denne ekstreme værtypen holdt seg gjennom våren og det meste av sommeren. Mens i år dominerte klart varmt vær med kun en nedbørsdag i registreringsperioden. Disse ulike værtyper kan sammen med andre årsaker ha påvirket fuglelivet i området på flere måter.

1988 ble det beste året for hekkende vannfugl i løpet av de tre årene med systematiske fugleregistreringer på Fokstumyra. Taksert hekkebestand på 182-210 par var noe høyere enn for 1986 og markert høyere enn for 1987. Både ender, trane og måker har økt bestandstallene, mens lom, med 1 par, har holdt seg konstant eller gått litt tilbake. Vadefuglene hadde omtrent samme bestand som i 1986 og det var en økning fra 1987. Totalt observerte arter vannfugl i år økte til 33 arter, mens antall hekkende vannfugler likt med foregående år med 19 arter.

Av endene hadde stokkand og krikand en antatt lik bestand som fjoråret, mens brunnakke, sjertand og toppand hadde en liten bestandsoppgang. Bergand hekket sannsynlig i år, selv om konkrete hekkefunn mangler. For knekkand forelå det mistanke om hekking ut fra artens opptreden i området, men observasjonene av arten er tolket som streifobservasjoner. Svartand, sjørre, havelle og kvinand opptrer årlig i mindre antall som streif-/trekkgjester. Skjeand ble første gang observert på Fokstumyra i år. Laksand har vært registrert på trekk både i 1986 og 1987, men ble ikke observert i år.

Trane hadde en økning i antall hekkende par fra 2 til 3.

Sammenligning av vaderbestanden for de tre registreringsårene er beheftet med noe unøyaktighet p.g.a. noe forskjellige takseringsmetoder/-areal.

Enkeltbekkasin er ikke registrert m.h.t. antall hekkende par, men resultater fra linjetakseringer og et generelt inntrykk, indikerer at arten er den vanligste vaderarten på myra. Denne arten sammen med rødstilk (31-35 par), grønnstilk (27-33 par) og svømmesnipe (30-36 par) dominerer vadefuglfaunaen. De tre sist nevnte artene utgjorde ca 70% av den registrerte vaderbestanden i år på 128-144 par. Rødstilk og grønnstilk hadde omlag samme bestand, mens svømmesnipe nesten doblet sin bestand fra 1986.

Sammenlignet med de to foregående år har heilo, med 9 par i år, hatt en svak økning, mens gluttsnipe er registrert med 8 par hvert år.

Arter med tilbakegang er vipe, fra 4 til 2 par, småspove, fra 8 til 4 par og antall spillende brushaner har sunket drastisk fra 26 til 9 hanner, mens antall hekkende hunnfugler har svinget mellom 9 og 12. Dårlige registreringer av strandsnipe gjør det vanskelig å si noe om artens bestandvariasjoner.

Av sjeldne registreringer av vadefugl i treårsperioden kan nevnes hekking av 2 par storspove i 1986 og 1 par myrsnipe i 1987. En hann av dobbeltbekkasin ble hørt spillende i 1986 og 1987. Et spillende individ ble også observert i år, men like utenfor registreringsområdet. Skogsnipe (1986), rugde (1986 og 1987), sandlo og trolig temmincksnipe (1988) er registrert uten hekkeindikasjon.

Fiskemåke er i ekspansjon og har økt fra 4 til 9 par over treårsperioden.

Smågnagerbestanden har helt klart innvirkning på antall hekkende par og arter og antall observerte arter på matsøk/streif av rovfugl. I 1986, som var et bunnår for smågnagerne ble kun 4 arter observert, hvorav 2 hekket, dvergfalk og myrhauk, sistnevnte art med 1 par. Jordugle ble observert noen få ganger, men hekket ikke. 1987 var et noe bedre smågnagerår og 7 rovfuglarter ble observert. Av disse hekket 3 arter, dvergfalk 1 par, myrhauk 2 par som bygde reir, men bare 1 par hekket, og jordugle trolig 1-2 par. 1988 må betegnes som et godt smågnagerår, men ikke noe toppår. Ni rovfuglarter ble registrert hvorav 4 arter hekket med tilsammen 20-21 par (fjellvåk 1 par, myrhauk 3 par, dvergfalk 3-4 par og jordugle 13 par). Av rovfuglene hekker myrhauk og dvergfalk årlig. Begge artenes hekkebestand øker noe med økende smågnagerbestander, men ikke i samme forhold som jordugla, som opptrer med høy tetthet i smågnagerrike år og uteblir helt i smågnagerfattige år.

Andre observerte rovfuglarter i år var kongeørn, fiskeørn, spurvehauk, tårnfalk og "storfalk".

Tettheten av spurvefugl i biotopene viderdekt-/åpen myr og blåbær-fjellbjørkeskog var høyest i 1986 og lavest for myrtypen i 1987 og for bjørkeskogen i 1988. At blåbær-fjellbjørkeskog hadde lavest tetthet i 1988 overrasket noe, da registreringene ellers viste en bestandsoppgang fra 1987 i de fleste andre biotoper. Noe av forklaringen kan ligge i at linjeplata i fjellbjørkeskogen er for liten til å fange opp og gi et sannferdig bilde av bestandstetthet/-svingninger.

I vierdekte biotoper dominerte løvsanger, sivspurv og blåstrupe, men også gråtrost, rødvingetrost, jernspurv, heippiplerke og gulerle hekker vanlig, men med lavere tetthet enn de tre dominerende artene. Også gråsisik og buskskvett hekker år om annet i vegetasjonstypen.

På åpen myr med spredte innslag av småvokst dvergbjørk/vier dominerer sivspurv og løvsanger i denne rekkefølge. Mer spredt, men vanlig hekker også heippiplerke, gulerle og blåstrupe på myrflatene.

I heisamfunn er løvsanger og heippiplerke, og på egnede lokaliteter blåstrupe, vanlig hekkefugler. Sivspurv, gulerle og steinskvett opptrer med lavere tetthet, og lappspurv hekker med få par i enkelte spredte "kolonier".

På Fokstummyra vokser blåbær-fjellbjørkeskog på smale næringsfattige morenerygger. Dette gir mange plasser en glissen skogtype, med dårlig utviklet felt- og busksjikt og mindre sammenhengende areal med skog. Denne biotoputformingen gir hekkemuligheter til relativt få arter, der løvsanger og bjørkefink dominerer. Randarter som sivspurv, blåstrupe og gulerle opptrer regelmessig, ellers hekker rødstjert, rødvingetrost og gråtrost vanlig, og måltrost, jernspurv og trepiplerke spredt.

De fleste artene av spurvefugler hadde en bestandsnedgang fra 1986 til 1987, mens bestandstallene fra 1987 til 1988 viste et noe mer variert bilde. Bl.a. økte bestandene for blåstrupe, heipiplerke og jernspurv og trolig hekket også flere par gråtrost og rødvingetrost i år. For løvsanger varierer bestandsutviklingen noe i forskjellige biotoper. Færre par bjørkefink i fjellbjørkeskog og sivspurv i myr/krattvegetasjon ble registrert. Lappspurv med kun 4 par er i stadig tilbakegang og er i ferd med å forsvinne som hekkefugl ute på Fokstumyra.

For første gang i treårsperioden hekket buskskvett og gråsisik, spredt men vanlig. Sistnevnte art kan opptre invasjonstet. Også andre spurvefugler hekker år om annet på myra. I 1986 ble 3 par tornsangere og 1 par granneis registrert, og i år hekket sørlig gulerle og møller. Et par låvesvale har de siste årene hekket på Fokstua gård.

Både et godt smågnagerår og en tørr og varm værtype i slutten av mai og hele juni kan være årsaker til at flest observerte arter (76), og flest hekkende arter (57), ble registrert i år sammenlignet med foregående to år. Smågnagerne tiltrekker mange rovfugler, både hekkende og individer på næringssøk. Samtidig gir en varm værtype i trekk- og hekkeperioden økt hekkesuksess og fører til et forlenget trekk for en del individer.

Totalt er 132 arter + 1 art med 2 underarter registrert i undersøkelsesområdet pr. 1.1.89. Av disse er 71 arter + 1 art med 2 underarter registrert med hekkestatus.

8. LITTERATUR

- Baadsvik, K. og Bevanger, K. 1978. Botaniske og zoologiske undersøkelser i samband med planer om tilleggsreguleringer av Aursjøen, Lesja og Nesset kommuner i Oppland og Møre og Romsdal fylker. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1978 - 13.
- Bevanger, K. 1978. Fuglefaunaen i Kobbelvområdet, Sørfold og Hamarøy kommuner, Kvantitative og kvalitative registreringer sommeren 1977. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1978 - 6 s. 23-33, 62 s.
- Haftorn, S. 1971. Norges Fugler. Universitetsforlaget 862 s.
- Statens Naturvårdsverk 1978. BIN. Biologiska Inventerings-Normar. Liber - Förlag.
- Østbye, T. 1987. Fokstummyra naturreservat. Vegetasjon og fugl. Resultater fra feltarbeidet sommeren 1986 og sammenfatning av eldre observasjonsmateriale. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernnavd. Rapport nr. 9/87.
- Østbye, T. 1988. Fokstummyra naturreservat, fugleregistreringer 1987. Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernnavd. Rapport nr. 4/88.